

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.855/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Pogány Andrea ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és kiskorú II.rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek, a dr. Papp Dezső ügyvéd ügyintézője mellett a dr. Papp Dezső Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt Allianz Hungária Biztosító Zrt. (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 8.P.21.218/2010/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes által a II. rendű felperesnek fizetendő marasztalás tőkeösszegét 3 000 000 (hárommillió) Ft-ra leszállítja. Az I. rendű felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 127 000 (százhuszonhétezer) Ft-ra felemeli, továbbá kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 424 180 (négy-százhuszonhétezer-száznyolcvan) Ft perköltséget. Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 152 027 (százötvenkétezer-huszonhét) Ft le nem rótt kereseti illetéket és 6 950 (hatezer-kilencszázötven) Ft állam által előlegezett költséget, egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű felperesnek 56 000 (ötvenhatezer) Ft másodfokú perköltséget, míg a II. rendű felperes és az alperes egymás vonatkozásában a saját költségeiket maguk viselik. Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 400 000 (négy-százezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. rendű felperes néhai élettársa, **G. Z.** 2007. november hó 20. napján közlekedési balesetben életét vesztette, miként az édesapja, **G. I.** is. Az I. rendű felperes és néhai élettársa közös gyermeke, az akkor két éves II. rendű felperes 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

A balesetet **M. L.** okozta, bűnösségét a Szolnoki Városi Bíróság közúti baleset okozásának vétségében megállapította (B.757/2008/21.). A **M. L.** által vezetett..... forgalmi rendszámú személygépkocsira az alperesnél rendelkeztek kötelező felelősségbiztosítással, aminek alapján az alperes az I. rendű felperes vagyoni kárát megtérítette, míg a nem vagyoni kárigényét 2 000 000 Ft-ban ismerte el és teljesítette 2010. október hó 14. napján. A II. rendű felperes tartást pótló járadékigényét elutasította, míg a nem vagyoni kárigényét 4 000 000 Ft-ban ismerte el és teljesítette gyámhatósági fenntartásos betétkönyvbe.

Az I. rendű felperes és néhai **G. Z.** szerelemből indult kapcsolata bensőséges, mély szereteten alapuló szoros párkapcsolat volt, amelyet gyermekük megszületése boldog családdá kovácsolt, jövőjüket együtt képzeltek el, további gyermekeket terveztek. Az anya kedves, szorgalmas, családszerető volt, vezette a háztartást, nevelte a gyermeket. A néhai halála a felperesek békés, nyugodt, kiegyensúlyozott életét felborította.

Az I. rendű felperes segítség nélkül nem tudott megbirkózni a II. rendű felperes ellátásával, a háztartás vezetésével és a munkába járással, ezért számára az édesanyja nyújt segítséget: a felperesek nála alszanak, az I. rendű felperes onnan korán elindul Sz-ra dolgozni, a II. rendű felperest a nagymama vitte bölcsődébe, óvodába, majd iskolába, gondoskodik reggeliről és vacsoráról, mos rájuk. Havonta egy hétvégét a II. rendű felperes az anyai nagyszülőnél tölt. Az I. rendű felperesnél a gyász elhúzódott, őt depresszív hangulat, a tartós párkapcsolat kialakításának nehézsége és feldolgozatlan érzelmi feszültségek jellemzik, amely lelki reakciók az idő múlásával megszűnnek, ellenkező esetben szakember segítségével lesz visszaállítható a korábbi érzelmi színvonal. A II. rendű felperes biztonságérzete nem elég stabil, számára szokatlan helyzetekben a szorongása fokozódik, amely később alkalmazkodási problémákat, patológiás reakciókat eredményezhet.

A felperesek a módosított kereseti kérelmükben az alperest az I. rendű felperes részére további 8 000 000 Ft, a II. rendű felperes részére pedig további 21 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés és járulékai, valamint 2007. december hó 1. napjától havonta 50 000 Ft tartáspótló járadék megfizetésére kérték kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 23. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 2 000 000 Ft, a II. rendű felperesnek a gyámhatósági fenntartásos betétkönyvbe (.....) történő átutalással - 6 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100 000 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy 900 000 Ft kereseti illetéket és 41 148 Ft állam által előlegezett költséget az állam visel.

Határozatának indokolása szerint a kereset jogalapja nem volt vitás.

Az I. rendű felperes életében a néhai elvesztésével egy kiegyensúlyozott, szeretetteljes kapcsolat szakadt meg. Az I. rendű felperes elvesztette azt a társát, aki a mindennapokban adódó feladatok egy részét átvállalta, a problémák megoldásában társa és támasza volt. Ezekkel a teendőkkel egyedül megbirkózni nem is tudott, muszáj volt édesanyja segítségét igénybe venni, és a továbbiakban a II. rendű felperes felneveléséért a felelősséget egyedül viselni. Ezen és a szakvélemény szerinti hátrányok összesen 4 000 000 Ft-tal enyhíthetők, ezért az elsőfokú bíróság további 2 000 000 Ft megfizetésére kötelezte az alperest.

A II. rendű felperes életéből végérvényesen elveszett az a lehetőség, hogy a szüleivel teljes családban éljen. Nélkülöznie kell azt az örömet, biztonságot, amelyet a vele egykorú gyerekeknek az anya jelent. Ennek a pótolhatatlan veszteségnek az enyhítésére a már megfizetett 4 000 000 Ft-on túl további 6 000 000 Ft alkalmas, ezért ezen összeg megfizetésére kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest.

A nem vagyoni kártérítést az ítélet meghozatalakor fennálló értékviszonyok figyelembevételével állapította meg, ezért mellőzte az alperes késedelmi kamat megfizetésére való kötelezését. A járadékigényt nem találta alaposnak, mert a felperesek nem tudták bizonyítani, hogy a II. rendű felperes szükségleteinek kielégítése a baleset előtti életszínvonalon nem lehetséges.

A perköltségről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a pernyertesség arányának figyelembevételével. A 29 600 000 Ft-os pertárgyérték alapján a pernyertesség 27,5 %-os, míg a jogszabály szerinti ügyvédi munkadíj 1 088 000 Ft, amit mérsékel a kifejtett tevékenységre figyelemmel (az alperes jogi képviselője az ügyben tartott két tárgyalás egyikén sem jelent meg és összesen két beadványt szerkesztett).

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesek keresetének a teljes elutasítását, vagylagosan pedig az I. rendű felperes 300 000 Ft, míg a II. rendű felperes 783 000 Ft peröltségben való marasztalását kérte. A nem vagyoni kártérítést az elsőfokú bíróság eltúlzott összegben állapította meg, az nem felelt meg az egységes megítélés követelményének sem. Az I. rendű felperes esetében nem a teljes családban éléshez, hanem az együttéléshez való jog sérült, lévén az élettársát veszítette el. A gyászreakció elhúzódása csak átmeneti állapotnak tekinthető, az kóros lelki elváltozást nem eredményezett. A II. rendű felperesnek csak kismértékben sérült az egészséghez való joga, a biztonságérzet nem kellő stabilitásán túl egyéb kóros elváltozásra nem került sor. Ezen körülmények miatt a peren kívül teljesített kártérítés elegendő. A perköltség nem a pernyertesség arányának megfelelően került megállapításra. Az nem is lett volna mérsékelhető, mert az adott perhez megfelelő munka került kifejtésre, továbbá nem csupán a képviselőváltást követő időszakot kellett volna értékelni.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet helybenhagyását kérték annak fellebbezéssel támadott részében, visszautalva az ítélet helyes indokaira.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító rendelkezését. A fellebbezést részben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, ám abból részben helytelen jogi következtetésre jutott.

A felek között az alperes helytállási kötelezettségének fennállta nem volt vitatott, csupán annak mértéke.

A felpereseket a hozzátartozójuk elvesztése következtében kettős személyhez fűződő jogsérelem érte, nevezetesen sérült a teljes családban való éléshez, valamint a Ptk. 76. §-ában nevesített (lelki) egészséghez való joguk. Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás egyik funkciója a kompenzáció, azaz a személyi sérelem, a hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett más nemű előnyt nyújtó funkciót tölt be. A nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál a sérelem súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte a felperesek esetében bekövetkezett kompenzálendő hátrányokat, amely szempontokat egyenként és összességében figyelembe véve az I. rendű felperes vonatkozásában megfelelően határozta meg az azok ellensúlyozására alkalmas nem vagyoni kárpótlás összegét is, ami szükséges, de egyben elegendő is az elszenvedett hátrányok kiegyenlítéséhez, s az megfelelt az egységes megítélés követelményének is. Ugyanakkor az édesanya elvesztése idején 2 éves II. rendű felperes tekintetében a részére megállapított mindösszesen 10 000 000 Ft nem vagyoni kárpótlás eltúlzott volt, amivel szemben a kompenzációhoz 7 000 000 Ft nem vagyoni kárpótlás szükséges, de egyben elegendő is, ezért az ő esetében az ítélet tábla az alperes által fizetendő marasztalás tőkeösszegét annak fele részére szállította le.

Az így meghatározott nem vagyoni kártérítés felel meg mindkét felperes esetében az egységes megítélés követelményének is, amelynek szemléltetésére az ítélet tábla utal a Fővárosi Ítélet tábla 6.Pf.21.244/2007/3. szám alatt meghozott határozatra: aszerint az élettárs, illetőleg édesanya elvesztése miatt az apa részére 1 500 000 Ft tőkét és annak 2003. évtől járó kamatait, a 11 éves gyermek részére pedig 4 000 000 Ft tőkét és annak 2003. évtől járó kamatait ítélték meg, amely nem vagyoni kártérítés figyelemmel annak

járulékaira is alátámasztja a perbeli, kamat nélkül meghatározott nem vagyoni kártérítés összecszerűségét.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a II. rendű felperes esetében azért eltűzött a nem vagyoni kártérítés összege, mert nem sérült a teljes családban való élethez való személyiségi joga, ugyanis a szülei nem házasságban, hanem élettársi kapcsolatban éltek. Ezzel összefüggésben az ítéletábla csupán rámutat az alkotmánybíróságnak a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 7. § és 8. §-ai alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről rendelkező 43/2012. (XII. 20.) AB határozatára, amely indokolási részének 4.6. szerint: „Az Alaptörvény L) cikkében szereplő, a családhoz, mint a nemzet fennmaradásának alapjához kapcsolódó állami intézményvédelmi kötelezettségből, valamint a VI. cikk (1) bekezdésében szereplő magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogból fakad az a követelmény, hogy ha a jogalkotó a családokra nézve kíván jogokat és köteleességeket megállapítani, akkor azoktól a személyektől, akik a családalapítást a házasságkötést megelőző vagy mellőző más - a jogalkotó által legalább egyes elemeiben szabályozott és elismert - tartós érzelmi és gazdasági életközösségben kívánják megvalósítani, a már megadottakhoz képest jogokat nem vonhat vissza, a társkapcsolati forma meglévő védelmi szintjét nem csökkentheti, és különösen a gyermekek mindenek felett álló érdeke szempontjából az intézményvédelmi kötelezettségét azonos módon kell érvényre juttatnia. Ezzel összefüggésben az Alaptörvényből fakadó követelmény az is, hogy a házasságot és a családot érintő intézményvédelmi kötelezettség nem eredményezheti a gyermekek bármilyen, közvetlen vagy közvetett jellegű hátrányos megkülönböztetését azon az alapon, hogy szülei házasságban, vagy más típusú életközösségben nevelik őket.”

A leírtak miatt az ítéletábla az első fokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a II. rendű felperes javára megítélt marasztalási összeget 3 000 000 Ft-ra leszállította. Az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött, amikor mérsékelte az alperes részére megállapított perköltséget figyelemmel az alperest képviselő jogi képviselők - előbb jogtanácsos, majd ügyvéd - által kifejtett tevékenységre. Az I. rendű felperes vonatkozásában annak 50 %-ára mérsékelt ügyvédi munkadíjhoz azonban nem számította hozzá az általános forgalmi adó összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdésében írtak ellenére, ezért ezt pótolta az ítéletábla. A II. rendű felperes tekintetében viszont egyáltalán nem rendelkezett a perköltség felől a Pp. 78. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettséggel szemben, ezért az ítéletábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a nagyobb részben pervesztes II. rendű felperest kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült költségeinek a viselésére, amelynek az összegét az előbb felhívott rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint megállapítható munkadíj 50 %-ában határozta meg ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése alapján a kifejtett tevékenységhez igazodóan, s azt növelte az általános forgalmi adó összegével a rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdése értelmében. Az elsőfokú bíróság a részlegesen pervesztes alperest elmulasztotta kötelezni a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség pervesztességével arányos részének a viselésére, ezért ezt az ítéletábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján pótolta.

A fellebbezési eljárásban az I. rendű felperes pernyertes lett, ezért az alperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a javára perköltséget fizetni, amelynek összegét az ítéletábra egyrészt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíj, másrészt a fellebbezési tárgyaláson való megjelenéssel felmerült 12 00 Ft útiköltség I. rendű felperesre jutó fele részében határozta meg. A per fő tárgya vonatkozásában a II. rendű felperes és az alperes pernyertessége azonos volt, ezért a Pp. 81. §-a (1) bekezdésének utolsó mondata alapján rendelkezett akként az ítéletábra, hogy egymás viszonylatában a saját költségeiket maguk viselik. Az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték pervesztességével arányos részét az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni, míg a II. rendű felperes pervesztességéhez igazodó le nem rótt 240 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket a részére engedélyezett személyes költségmentesség okán az előbb felhívott rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2013. április hó 11. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő